

Balassa Armin dr.: *A sajtó támadásai már lehetetlenné teszik azt, hogy jellemes, önérzetes férfiak ebben a bizottságban helyet foglalhassanak.* Nem az a legnagyobb baj itt ebben a bizottságban, ami néha a szereposztás körül történik, mert hiszen ez a színügyi bizottság hatáskörébe is tartozik. Az a legnagyobb baj, hogy egyes bizottsági tagok bizonyos barátságot tartanak fönn színésznőkkel. En mondhatom, hogy a mai szintársulat tagjai közül senkit sem ismerek, Déry Rózsit is csak most ismertem meg a *Paraszt-szívek* bemutatója alkalmából. És teszem ezt azért, mert nem akarom táplálni a közhangulatot, ami a színügyi bizottsággal szemben uralkodik. Bizonyos irányban kénytelen vagyok megerősíteni Gerle beszédét Wimmerrel szemben. Kovács János bizottsági tag is említette egy ízben, hogy „mi itt nem színészekkel, hanem a művészettel foglalkozunk.” *A bizottságot úgy tárgyalják, mint pojáca-bizottságot.* Amikor nyilvánosak voltak a bizottság ülései, akkor eltorzítva találták föl a lapok az eseményeket. A bizottsági tagok ne diszkreditálják folyton a saját határozatukat, mert így nem lehet együtt működni.

(Lemondani, lemondani.)

Palócz László: Akkor teljesítjük a kötelességünket, ha a közhangulathoz is alkalmazkodunk. A közönség pedig most azt kívánja, hogy adják bérbe a színházat, ha meg is van elégedve Almássyval. A közgyűlésen rendkívül kellemetlen, kínos hangulat keletkezett a bizottsággal szemben. Ennek a hangulatnak az oka pedig kétségtelenül összefüggésben van a bizottságon kívül történő ügyekkel. És akik a bizottság tagjai közül okot szolgáltatnak a félreértésre, azok tisztazzák a helyzetet. Meg kell oldani ezt a kérdést, mert a színügyi bizottság ezt az ódiumot tovább nem viselheti!

Csernovits Agenor: Teljes önérzettel mondhatom, hogy eltekintve egy pár incidensről, komoly és mindenestre tiszta szándék vezette működésében a bizottságot. Hogy más célok irányították volna a működését, az csak tendenciózus rosszakarat. Dolgozunk a legjobb tudással, ha keveset tudunk, arról nem tehetünk, nem mi akartuk, beválasztottak bennünket a bizottságba. Nem azt érdekeljük, mint ahogyan beállítanak bennünket. Ha eleget akarunk tenni az önérzetünknek, akkor le kell mondania az egész bizottságnak!

Wimmer Fülöp: Ilyen, csak a sorok között olvasható dolgokra, mint amiben részesítettek, nem reflektálok. Tessék nyíltan beszélni, ha van valakinek valami mondanivalója. Senkinek nem tartozom felelősséggel, független ember vagyok, úgy cselekszem, a hogy épen jónak látom! És itt nem is az a hiba, amit burkoltan főlemlítenek, hanem az, hogy az ülésekről kizárták a sajtót és az ami még a nagyobb hiba, hogy fogszírozva, idő előtt hozták elő a bérbeadás ügyét. Senki nem tudott a dologról, nem is készítették elő az ügyet, mint meglepetést tartogatták a bizottság számára. Az ugynevezett személyes ügyek itt most nem jöhetnek számításba.

Balassa Armin dr.: De ide bizony nem gyönnék be a (liezon)-motivumok!

Wimmer: Ugy látszik, Balassa ur érintve találja magát...

Balassa dr. (Izgatóttan fölpattna a helyéről): De ilyet aztán ne mondjon az ur!...

(A szétpattanásig feszült, izgalmas jelenet keletkezett erre, amelyet azonban megszüntetett az elnök energikus közbelépése. Általában az ülés második felében nagyon elragadtatták magukat a bizottsági tagok.)

(Beadják a lemondást)

Wimmer: Amikor a színházi szerződés ügyét előkészületlenül behozták a bizottságba és kiforszírozták a határozatot, a tanácshoz beadtam a különvéleményemet...

Balassa dr.: De nem a sajtó félrevezetésére...

Wimmer: A sajtót az ur vezeti!...

Balassa dr.: Be tudom bizonyítani, hogy félrevezette a lapokat!

Wimmer: Föntartom a függetlenségemet, dacára annak, hogy tagja vagyok a bizottságnak.

Ujj József dr.: Nem voltam a közgyűlésen, de ahogy hallottam a heccet, nyomban arra gondoltam, hogy lemondok. Olyan személyes ügyekre történt hivatkozás, amelynek egy része, sajnos, valóság. Nem lehet más tennivalónk: adjuk vissza a mandátumot!

Balassa dr.: Boesánatot kérek az imént való fölhevülésemért, de az indokolt volt. Keresse a bizottság — folytatta — a sajtóval a kontaktust, hogy lássák, hogy a színügyi bizottság nem lacibetyárokból és mimandokból áll, hanem komoly emberekből.

Szenvedélyes szóharc után elhatározta a bizottság, hogy testületileg lemond a mandátumáról, amiről szombaton megfelelő formában értesítik a tanácsot. Megemlítjük, hogy Gerle Imre dr. kijelentette, hogy nem mond le a bizottsági tagságáról, mert neki igazat adott a közgyűlés.

A színházi iroda jelentése. Minden ellenkező híreszteléssel szemben az igazgatóság kijelenti, hogy Fodor Ella színművésznőt a szegedi színházhoz semmiféle szerződés nem köti. Pár hónap előtt, folytak tárgyalások Jákó Amáliával, Poór Lilivel, Harsányi Gizival és Fodor Ellával is, de ezen tárgyalások egyike sem vezetett ez ideig megegyezésre és így szerződésre sem. Mostanáig Gömöri Vilma, Szohner Olga, Gyöngyössy Teréz és Edvy Illés Margit drámai színésznőket köti a szegedi színházhoz jövő évre szerződés.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET

Színházi műsor:

SZOMBAT: Faun, vigjáték.

A faun.

— Bemutató előadás. —

Egy angol lord — van-e, ki e fogalmat nem ismeri — sokat veszítvén a lóversenyen és szórakozottságból kevesebb kölcsönt kérvén az uzsorástól, mint amennyire szüksége volna — az öngyilkosság előkészületeivel van elfoglalva, amikor a parkból beugrik a szobájába egy mezitelen, párdusbőrös emberforma és megmenti az életnek. Önök azt kérdezik, hogy ez hogy történik? Igen egyszerűen. A faun — mert ki lehetne más a fehértrikós és csapzott hajú férfiu — barátságos ugrándozás közepette meggyőzi a lordot félisten voltáról, mert nem esik el a pisztolyfojtás tüzetől, bárha az ügyelő pompás lélekjelenléttel törí el a fejével egybeeső villanylámpa-célpontot (a lövésnek tehát találnia kellett) majd pedig — néhány kitűnő tippet árul el a lordnak, amelyek segítségével az tökéletesen regresszíválja magát és ismét kedvet kap az élethez. Ime az első nagyszerű ténye a Faunnak — visszaadja egy ember életkedvét.

De akit kötnek A faun gazdaggá teszi a lordot — többek között úgy is, hogy tönkre öleli a hitelezőjét — a lord pedig frakkot ad az erdők nietzscheáns bölésére és beviszi a társaságba, ahol ez mindent a feje tetejére állít és végül azt szavalja, hogy így van ez jól, mert ez az élet. Minden rossz író darabjában, regényében vagy époszában van egy pont, amelyre az író reáteszi a mutatóujját és azt mondja: ez az élet, — és ez jól is van így, mert különben senki nem venné észre. Itt is úgy van. A faun azt mondja, hogy az

az élet, hogy a lord nyerjen, mert veszített — és igaza van, mert ki venné észre, hogy ez az élet? Az életben a vesztes rendszerint tovább veszít. Azt is mondja a Faun, hogy a fiatalok szeressék egymást és ők meg is teszik ezt, bárha nedves a fü és a mama haragudni fog és nem a vagyon, a pozíció és a többi komolyság, amelyen minden jól nevelt Faunnak nevetni illik. És így beszéli le a Faun a ladyt a választó jogért való hareról (apropós, ez a Faun, a mai parlamenti krizist is meg tudná oldani) és miután előbb szájoncsókolta, a lord karjaiba vezeti, aki a többi hihetőleg már tudja. Egypár kellemetlenséget mond még a többieknek, végül visszaugrik a parkba és reszkirozza drága életét, amely még becses és fiatal — alig százhatvan éves, amint maga mondja. De előbb még elmondja, hogy az, amit ő tett az élet és megszökik, mert fél, hogy az élet — megtalálná őt cáfolni.

Röviden ez A faun meséje, amely azért nevezetes, mert hihetetlen szíveségeket vár el a közönség fantáziájától és cserébe csak annyit ad, amennyit a színház a miszticizmus szolgálatában fel tud hajtani. Hogy miért kell annak, aki ezt a sok életerős igazságot az angol arisztokrata társaság arcába vágja, pán-imádónak lenni, azt nem tudjuk, de gondoljuk. Ha ez a Faun csupán egy okos ember, akkor senki nem hallgat rá, a közönség, a direktor sem. De mert állat-ember, a kinek a legravaszabb bukfeneket kell hánynia és akinek villámlás, menydörgés, békakuruttyolás és darázszugás nélkül alig van egy szava, ezért hibe és rajongója lesz mindenki, mert mutatványos, groteszk és változatos és szenzáció a színpadon.

Wild Oszkáról jól ismerjük ezeket az angol lordokat és ladykat, de ugyanott találunk egy sokkal szellemesebb Faunt is, — igaz hogy nincsen kecskeszakála, szarva és szőrös arca és nem tesz szemrehányást az anyáknak, hogy csak egy gyermekük van, mert — ugymond — ha több gyermekük volna, egyik-másik talán különbnek is sikerül vala.

Sok groteszk helyzet, mondat és néhány vídamság is van ebben a felemás darabban, de humor és szellemesség nincsen benne. Molnár Ferenc briliáns technikával és ragyogó ötletességgel tudott darabot csinálni egy hasonló, de hasonlíthatatlanul szerencsésebb ötletből, az angol-német író fújtató nehézséggel csinálja ugyanezt.

A színház nagyon sok ambícióval készült az előadásra. Szép és gondos díszletezés, komoly készülési jellemzi az előadást és Almássy Endre a címszerepben fáradhatatlan. Egy kicsit idegen az ő habitusának ez a szerep, nem tud elég könnyed, elég vídám és ugrálós lenni, de egyébként erős a szerepben, átgondolt, végérejáró, sokszor illuziókeltő. Sokat szaval és erősen doktrinár a szerep, ő — ha csak lehet — lírai hangon veszi, helyesen, — csak a pátoszt hagyhatná el belőle. Szépen beszél és lendülettel, erőteljesen, változatosan játszik. Virányi Sándor, a lord, Szohner Olga a lady, Gyöngyössy Teréz a miss szerepében nagyon kedvesek. Csáder Irén is igen jó. Baróti beszéde, mozgása kissé vontatott és darabos, Szathmárynak, Mihónak, Szücs Irénnek nincs játéka. Pogány flegmás lakájt játszik.

Az előadásnak szép, meleg sikere volt. Különösen Almássyt, mindkét felvonás után, sokszor tapsolták a lámpák elé.